

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

**Drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte
religioase și minorități naționale**

Dosar nr. 18133/2017

Domnului Borboly Csaba

Președintele Consiliului Județean Harghita

Stimate domnule Președinte,

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, urmare petiției nr. 13544/6 septembrie 2017, transmisă de dumneavoastră, în calitate de împuternicit al persoanelor semnatare ale acesteia, prin care ne-ați sesizat în legătură cu posibila încălcare de către Ministerul Mediului a drepturilor și libertăților garantate prin Constituția României.

Concret, ne-ați solicitat analizarea posibilei încălcări a dreptului la viață și la integritate fizică și psihică, a dreptului la ocrotirea sănătății, precum și a dreptului la un mediu sănătos, prevăzute de art. 22, art. 34 și art. 35 din Constituție.

În fapt, la data de 4 octombrie 2016, **Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor**, în funcție la acea dată, **a anunțat suspendarea procedurii de emitere a Ordinului privind derogările acordate la vânătoarea de urs, lup și pisică sălbatică.**

De asemenea, la data de 15 august 2017 s-a împlinit termenul anunțat de Ministerul Mediului pentru aprobarea nivelului de intervenție în cazul speciilor de urși și lupi, în interesul sănătății și securității populației și în scopul prevenirii unor daune importante.

Ați apreciat că prin neemiterea ordinelor de mai sus nu a fost posibilă extragerea exemplarelor de mari carnivore, în special urși, care în mod permanent atacă gospodăriile oamenilor, producând pagube și punând în pericol în mod permanent viața oamenilor, circulația pe timp de noapte în localitățile respective, reprezentând un risc ridicat pentru locuitorii din zonă.

De asemenea, sunt invocate aspecte reliefate în cuprinsul Raportului privind problemele create de urșii din județul Harghita, întocmit de Agenția pentru Protecția Mediului Harghita, aspecte care vizează dinamica pagubelor din perioada 2009-2014.

Ați precizat, de asemenea, că la baza elaborării proiectului de ordin, retras ulterior din circuitul de avizare, stau prevederile art. 38 alin. (1) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, respectiv: *„Prin excepție de la prevederile art. 33 și 37, se stabilesc derogări, cu condiția să nu existe o alternativă acceptabilă, iar măsurile derogatorii să nu fie în detrimentul menținerii populațiilor speciilor respective într-o stare de conservare favorabilă în arealul lor natural, numai în următoarele situații:*

a) în interesul protejării faunei și florei sălbatice și al conservării habitatelor naturale;

b) pentru prevenirea producerii unor daune importante, în special asupra culturilor agricole, animalelor domestice, pădurilor, pescăriilor și apelor, iar, în cazul speciilor de animale, altele decât păsările, și pentru prevenirea producerii unor daune importante asupra altor bunuri;

c) în interesul sănătății și securității publice, iar, în cazul speciilor de animale, altele decât păsările, și pentru alte rațiuni de interes public major, inclusiv de natură socială sau economică, și pentru consecințe benefice de importanță majoră pentru mediu;

e) pentru a permite, în condiții strict controlate, într-o manieră selectivă și într-o măsură limitată, prinderea sau deținerea unui număr limitat și specificat de exemplare din anumite specii de păsări sau din speciile prevăzute în anexele nr. 4 A și 4 B;”

Articolul 35 al aceluiași act normativ stabilește autoritățile și instituțiile publice desemnate să asigure implementarea actului normativ.

În cazul de față, susțineți că prin neemiterea ordinului privind derogările acordate la vânătoria de urs, lup și pisică sălbatică, atât în anul 2016, cât și în anul 2017, Ministerul Mediului nu a îndeplinit obligațiile stabilite în sarcina sa pentru asigurarea implementării reglementărilor prevăzute la art. 38 alin. (1), lit. a), b) și c) din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011.

Dispozițiile ordinului sunt criticate de către dumneavoastră deoarece, în scopul protecției excesive a speciilor, apreciați că, în mod vădit, s-a omis luarea unor măsuri de natură a asigura protecția bunurilor și persoanelor, în perspectiva creșterii populației de mari carnivori și nu s-a realizat niciun studiu sau evaluare privind cauzele care au determinat frecvențele interferări ale habitatului uman și marii carnivori, respectiv prezența acestora în zonele locuite.

Mai mult decât atât, apreciați că nu sunt concepute măsuri concrete pentru diminuarea prezenței umane în mediul sălbatic, care ar putea prezenta elemente ale legăturii de cauzalitate între acțiunile umane și prezența marilor carnivori în zonele locuite.

Opinați că, prin măsura suspendării extragerii speciilor protejate, respectiv prin tergiversarea emiterii reglementărilor pentru situații derogatorii, fără orice alte măsuri subsecvente destinate prevenirii riscurilor concrete și efective privind periclitarea siguranței bunurilor și persoanelor, Ministerul Mediului a creat premisele încălcării drepturilor și libertăților populației din județul Harghita.

La data de 20 septembrie, urmare adienței acordate, ați învederat problemele cu care vă confrunțați la nivelul județului Harghita, respectiv suprapopularea cu exemplare de urs. Actualmente există, potrivit datelor pe care le dețineți, un excedent de 1000 de exemplare de urs.

Ați menționat că în România nu există legislație referitoare la ținerea sub control a acestui fenomen, aspecte pe care le cunoașteți având în vedere calitatea dumneavoastră de raportor U.E. pe problematica dată.

Față de toate aceste împrejurări, având în vedere aspectele prezentate, în conformitate cu dispozițiile art. 59 alin. (2) din Constituția României, coroborate cu cele ale art. 16 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale art. 24 din Regulamentul de organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicat, se află în faza de analiză propunerea de efectuare a unei anchete la Ministerul Mediului, anchetă care își propune, printre altele, următoarele obiective:

- aspecte de ordin general, referitoare la amploarea fenomenului, date statistice, dar și existența sau nu a unei evidențe clare privind fenomenul suprapopulării cu carnivore mari, cu precădere urși;
- în cazul în care există, punerea la dispoziție a unei analize asupra numărului exemplarelor care ar trebui colectate, dar și identificarea unei strategii pentru viitor/pe termen lung, la nivel național, referitoare la problematica dată;

- comunicarea unui punct de vedere aplicat, raportat la situația de fapt semnalată de autoritățile publice de pe raza județului Harghita.

Pornind de la obiectivele anchetei, astfel cum au fost acestea propuse și precizate mai sus, vă solicităm să ne comunicați care din aspectele de ordin legislativ și administrativ învederate prin petițiile transmise mai sunt de actualitate și care dintre acestea sunt susținute de dumneavoastră.

Prin prezenta dorim să reiterăm sprijinul instituției Avocatul Poporului în vederea clarificării acestei situații, în limitele sale legale și constituționale de competență.

Urmează să vă comunicăm rezultatul demersurilor întreprinse și să vă informăm în legătură cu orice alte aspecte derivă din prezenta situație de fapt.

Cu deosebită considerație,

Adjunct al Avocatului Poporului,

MOLNÁR Zsolt

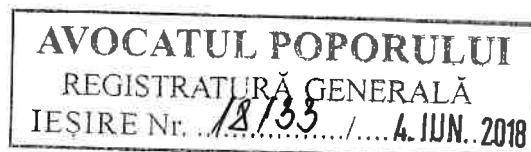
București, 21 mai 2018

Az emberi jogok, a férfiak és nők közötti egyenlő esélyek, a vallási kultuszok és a nemzeti kisebbségek

18133/ 2017 számú dosszié

Borboly Csaba úr,

A Hargita Megyei Tanács elnöke részére

Tisztelt Elnök Úr!

A Nép Ügyvédje hivatalból eljárást indított az ön által továbbított, 13544. számú, 2017. szeptember 6-án iktatott kérvény alapján, melyben ön az aláírók felhatalmazottjaként jelezte a Románia Alkotmánya által garantált jogok és szabadságjogok lehetséges megsértését a Környezetvédelmi Minisztérium által.

Konkrétan azt kérte tőlünk, hogy vizsgáljuk meg az Alkotmány 22., 34. és 35. cikkelye által előírt jogok: az élethez, a testi és lelki épséghez, az egészségvédelemhez és az egészséges környezethez való jogok lehetséges megsértését.

Tényszerűen, 2016. október 4-én az akkori **Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztérium bejelentette a medve, farkas és vadmacska vadászatára vonatkozó eltérésekről szóló rendelet kiadásának felfüggesztését.**

2017. augusztus 15-én pedig lejárt a Környezetvédelmi Minisztérium által a lakosság egészségének és biztonságának, valamint a súlyos károk megelőzésének érdekében kitűzött határidő a medve- és farkasfajok intervenciós szintjének jóváhagyására.

Ön úgy értékelte, **hogy a fenti rendeletek ki nem adása miatt nem lehetett eltávolítani a nagyragadozóknak, különösen a medvéknek** azokat a példányait, amelyek folyamatosan támadják az emberek háztartásait, károkat okozva és állandóan veszélyeztetve az emberek életét és az éjszakai közlekedést a településeken, a térség lakói számára nagyobb kockázatot jelentve.

Emellett megemlíti azokat a szempontokat is, amelyeket a Hargita Környezetvédelmi Ügynökség vet fel a Hargita megyei medvék által okozott gondokról szóló jelentésében, kitérve a 2009–2014 között okozott kár emelkedésére.

Azt is jelezte, hogy a jóváhagyási körből utólag visszavont rendelettervezet kidolgozásának alapját a 49/2011 sz. Törvény további módosításaival és kiegészítéseivel jóváhagyott, a védett természeti területek rendszeréről, a természetes élőhelyek megőrzéséről, a vadon élő növények és állatok védelméről szóló 57/2007. sz. Sürgősségi Kormányrendelet 38. cikkelyének 1. bekezdése képezi, és pedig: *„Kivételként a 33. és a 37. cikkely rendelkezései alól, korlátozást állapítanak meg – azzal a feltétellel, hogy nincs más elfogadható alternatíva, és a korlátozás nem hátráltatja a szóban forgó fajok populációinak a természetes területükön való kedvező fenntartását –, csakis a következő helyzetekben:*

a) a vadon élő állatok és növények és a természetes élőhelyek védelme érdekében;

b) jelentős károk megelőzése érdekében, különös tekintettel a mezőgazdasági kultúrákra, a háziállatokra, az erdőkre, a halgazdaságokra és a vizekre, az állatfajok esetében pedig, a madarak kivételével, egyéb javakban bekövetkező jelentős károk megakadályozására;

c) a közegészségügy és közbiztonság érdekében, valamint állatfajok esetében – a madarak kivételével – egyéb döntő közérdekek miatt, ideértve a társadalmi vagy gazdasági természetűeket is, valamint az előnyös környezeti jelentőségűeket;

e) bizonyos madárfajok vagy a 4A és 4B mellékletben felsorolt fajok korlátozott és meghatározott számú példányának szigorúan ellenőrzött körülmények között, szelektív és korlátozott mértékben való befogása vagy birtoklása engedélyezésére;”

Ugyanennek a normatív előírásnak a 35. cikkelye meghatározza az előírás gyakorlatba ültetésére kijelölt hatóságokat és közintézményeket.

Esetünkben ön azt állítja, hogy a Környezetvédelmi Minisztérium a medve, farkas és vadmacska vadászatáról szóló rendelet ki nem adásával sem 2016-ban, sem 2017-ben nem teljesítette a feladataiban megfogalmazott kötelezettségeket a 49/2011 sz. Törvény további módosításaival és kiegészítéseivel jóváhagyott, a védett természeti területek rendszeréről, a természetes élőhelyek megőrzéséről, a vadon élő növények és állatok védelméről szóló 57/2007. sz. Sürgősségi Kormányrendelet 38. cikkelye 1. bekezdése a), b), c) pontjainak gyakorlatba ültetésére.

Bírálja a rendelkezést, mert úgy véli, hogy a fajok túlzott védelme érdekében nyilvánvalóan elmulasztottak intézkedni a javak és személyek védelme érdekében, tekintetbe véve a nagyragadozó-népeség növekedését, és mert egyetlen tanulmány vagy becslés sem tárta fel az emberek és a nagyragadozók élőhelyének gyakori átfedését, illetve a nagyvadak lakott területeken való jelenlétének okait.

Ráadásul Ön szerint nem dolgoztak ki konkrét intézkedéseket arra, hogy az emberi jelenlét csökkenjen a vadonban, márpedig ez a jelenlét az

emberi cselekmények és a nagyragadozók lakott területeken való megjelenése közötti oksági kapcsolat elemeit mutatja.

Úgy vélekedik, hogy a védett fajok ritkításának felfüggesztésével, valamint a kivételes helyzetekre vonatkozó szabályozás kiadásának késleltetésével, anélkül hogy további intézkedéseket hozott volna a javak és személyek biztonságát veszélyeztető konkrét kockázatok hatékony megelőzése érdekében, a Környezetvédelmi Minisztérium megvalósította a Hargita megyei lakosság jogai és szabadságjogai megsértésének alapfeltételét.

Szeptember 20-án, a meghallgatás nyomán, felfedte azokat a gondokat, amelyekkel Hargita megye szembesül, jelesül a medvepopuláció túlszaporodását. Az ön által benyújtott adatok szerint a jelenlegi többlet 1000 példány.

Megjegyezte, hogy Romániában nincs jogszabály ennek a jelenségnek a kezelésére, amiről e problémával foglalkozó EU-s jelentéstevőként szerzett tudomást.

Mindezeket a körülményeket figyelembe véve, Románia Alkotmánya 59. cikkelye (2) bekezdése melyet megerősít a 35/1997 sz., a Nép Ügyvédje intézmény szervezeti felépítéséről és működéséről szóló újraközölt törvény 16. cikkelye és a Nép Ügyvédje intézmény szervezeti felépítéséről és működéséről szóló szabályzatát 24. cikkelye alapján elemzés fázisban van a vizsgálat lefolytatására vonatkozó javaslat a Környezetvédelmi Minisztériumnál, ami többek között a következő célokat tűzte ki:

- a jelenség nagyságrendjére vonatkozó általános szempontok, statisztikai adatok, de egy olyan egyértelmű nyilvántartás megléte vagy hiánya is, mely a nagyragadozók, elsősorban medvék túlszaporodására vonatkozik;

- ha létezik, a hozzáférhetővé tétele annak a vizsgálatnak, mely a begyűjtendő példányok számát tartalmazza, egyszersmind az adott kérdés országos szintű hosszú távú stratégiájának kidolgozása;

- az alkalmazott szempont ismertetése, a Hargita megyei hatóságok által közölt valós helyzethez viszonyítva.

A vizsgálat célkitűzéseitől kezdve, amint azok a fentiekben voltak javasolva és feltüntetve, kérjük közölje hogy a benyújtott petíciókban felvetett jogalkotási és adminisztratív szempontok közül melyek még aktuálisak és Ön által támogatottak.

Ezúton szeretnénk megismételni, hogy a Nép Ügyvédje intézmény, jogi és alkotmányos hatáskörén belül, támogatja ennek a helyzetnek a tisztázását.

A továbbiakban értesíteni fogjuk a megtett lépések eredményéről és tájékoztatjuk a jelenlegi helyzetből következő minden más fejleményről.

Megkülönböztetett tisztelettel,
A Nép Ügyvédjének helyettese,

MOLNÁR ZSOLT

Bukarest, 2018 május 21